

Załącznik do uchwały Nr XIX/126/2020

Rady Gminy w Łubnicach
z dnia 27 października 2020r.

GMINNY

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

na lata 2020 – 2022

DLA GMINY ŁUBNICE

Spis treści :

- I. Wprowadzenie.
- II. Podstawa prawna.
- III. Diagnoza społeczna.
- IV. Cel główny.
- V. Cele szczegółowe.
- VI. Zakres realizacji programu.
- VII. Zakładane rezultaty realizacji programu.
- VIII. Adresaci.
- IX. Realizator programu.
- X. Źródło finansowania programu.
- XI. Monitoring oraz ewaluacja .
- XII. Podsumowanie programu.

I. Wprowadzenie.

Program Wspierania Rodziny na lata 20120 - 2022 w Gminie Łubnice zwany dalej „Programem” został opracowany w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. 2020r. poz.821).

Zgodnie z art. 176 tejże ustawy nałożono na gminę obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, utworzenia i stałego rozwoju systemu wspierania rodziny, który zgodnie z art. 8 ustawy, ma na celu:

- wzmocnienie roli i funkcji rodziny,
- rozwijanie umiejętności opiekuńczo- wychowawczych rodziny,
- podniesienie świadomości w planowaniu oraz funkcjonowaniu rodziny,
- dążenie do reintegracji rodziny.

Każde dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która otacza je miłością, zapewnia poczucie bezpieczeństwa i zaspakaja jego potrzeby. Z punktu widzenia potrzeb dziecka, rodzina jest podstawowym środowiskiem zapewnienia bezpieczeństwa emocjonalnego, jest naturalnym środowiskiem wychowawczym, w którym główny element stanowią integracje zachodzące między jej członkami. Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość dziecka, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Pomyślny rozwój dziecka jest możliwy w prawidłowo funkcjonującej rodzinie.

Rodzina, jako instytucja społeczna jest w kręgu ciągłego zainteresowania wielu naukowców i specjalistów: socjologów, psychologów, pracowników socjalnych, pedagogów oraz wielu innych dziedzin nauki i praktyki. Wszystkie nauki w nieustannych badaniach nad rodziną wypracowały liczne, mniej lub bardziej szczegółowe, definicje określające rodzinę i jej charakter.

RODZINA w socjologii rozumiana jako grupa społeczna lub instytucja społeczna. Rodzina, zdaniem socjologów i najprostszych jej definicji, to *najważniejsza, podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo.*

W przypadku gdy rodzina staje się dysfunkcyjna to dziecko i inni jej członkowie mają prawo do specjalnej jej ochrony i pomocy państwa. Czynności podejmowane przez instytucje na rzecz dobra dziecka i rodziny muszą być zintegrowane dla osiągnięcia jak najlepszych efektów terapeutycznych. Dziecko powinno mieć możliwość do zachowania swojej tożsamości i do utrzymania kontaktów z rodzicami.

System wspierania rodziny i pieczy zastępczej został utworzony ze względu na:

- dobro dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności,
- dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci,
- w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”- ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

II. Podstawa prawna.

1. Działania na rzecz rodziny wynikają bezpośrednio z aktów prawnych, który to program będzie realizować:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U z 2020 r. poz. 218),
- ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U z 2019 r. poz. 1507, ze zmianami),
- ustawa dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 ze zmianami),
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 111),
- ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r. poz. 808 ze zmianami),
- ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zmianami),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852 ze zmianami),
- Ustawa z dnia 26 października 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 roku Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359),
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2047 ze zmianami),
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin " Za życiem" (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1329).

2. Program wpisuje się w następujące dokumenty strategiczne :

- Wojewódzka Strategia w Zakresie Polityki Społecznej 2020,
- Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020,
- Gminny Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na Lata 2017 – 2022,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Łubnice na Lata 2016 – 2020.

Przedstawiany dokument został opracowany przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łubnicach. W pracach nad dokumentem bazowano głównie na danych własnych jednostek wypełniających zapisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

III. Diagnoza społeczna.

Gmina Łubnice położona jest w południowo – zachodniej części województwa łódzkiego, oraz w południowej części powiatu wierszowskiego. Gmina obejmuje obszar 6098 ha, co stanowi ok. 10,59% powierzchni całego powiatu wierszowskiego.

Gmina Łubnice należy do gmin typowo rolniczych a głównym źródłem utrzymania stanowi praca na roli. Użytki rolne stanowią obszar 5080,71 ha, co stanowi 83,32 % powierzchni całej gminy, natomiast obszar lasów i gruntów leśnych stanowi obszar 423,89 ha.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Gmina Łubnice liczyła 4121 mieszkańców na pobyt stały: 740 dzieci do 17 roku życia, 2052 kobiet i 2069 mężczyzn.

Gminny Ośrodek Pomocy w Łubnicach w ramach pracy socjalnej udzielał swoim klientom pomocy w realizacji podstawowych funkcji rodziny i wspiera w wypełnianiu zadań wychowawczych mając zawsze na względzie dobro dzieci.

Na terenie Gminy Łubnice od maja 2013 roku jest zatrudniony asystent rodziny, w pełnym wymiarze czasu pracy, którego zadaniem jest praca z rodziną za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem wg wcześniej ustalonego planu pracy z rodziną. Praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną w pieczy zastępczej.

Praca asystenta z wybraną rodziną jest prowadzona do momentu osiągnięcia przez tę rodzinę stabilizacji życiowej umożliwiającej podstawowe wypełnienie obowiązków wobec małoletnich dzieci.

W momencie gdy pomoc instytucjonalna w danym środowisku rodzinnym nie daje zadawalających efektów decyzją sądu dziecko umieszczone jest w pieczy zastępczej, powiat (PCPR w Wieruszowie) koordynuje poszukiwania dla dziecka form pieczy zastępczej, a gmina Łubnice jest obowiązana pokrywać część kosztów na utrzymanie dziecka w tej pieczy.

Od marca 2012 roku na terenie gminy działa Zespół Interdyscyplinarny, którego członkami są przedstawiciele różnych instytucji m. in.: Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, policji, ochrony zdrowia, oświaty, kuratorzy sądowi. Zespół ma za zadanie m. in. Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, następnie podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w celach zapobiegawczych bądź podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą.

Obowiązek opracowania i realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny wynika z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821). Wpisuje się on także w założenia ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej art. 17 ust. 1 pkt. 13 (tj. - Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zmianami), w myśl którego gmina zobowiązana jest do tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020 – 2022 w Łubnicach wyznacza zespół planowanych działań mających na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania. Powstał on w oparciu o diagnozę problemów rodzin z terenu gminy Łubnice, przeżywających trudności opiekuńcze i wychowawcze, opracowaną m.in. na podstawie danych statystycznych pochodzących ze źródeł: ewidencji ludności Urzędu Gminy w Łubnicach, rejestrów i sprawozdań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, danych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie, danych Komendy Powiatowej Policji w Wieruszowie.

Na podstawie statystyk Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łubnicach oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Wieruszowie dokonano analizy rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2017, 2018, 2019, co szczegółowo przedstawiają poniżej zestawienia w formie tabelarycznej.

W poniższej tabeli przedstawiamy dane dotyczące osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wieruszowie

Tab. 1 Liczba osób bezrobotnych - mieszkańców gminy Łubnice w latach 2017 - 2019

Rok	Liczba osób bezrobotnych ogółem	Liczba kobiet bezrobotnych	Liczba mężczyzn bezrobotnych
2017	46	23	23
2018	41	17	24
2019	50	26	24

Jak można zauważyć stopa bezrobocia na terenie Gminy utrzymuje się na niskim poziomie waha się w granicach od 1,00 % - 1,22 %.

Kolejnym obszarem , który wymaga analizy jest liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2017, 2018 i w 2019 roku, oraz liczby rodzin i osób w rodzinach.

Tab. 2 Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia z GOPS na terenie gminy w latach 2017-2019– Sprawozdanie MRPiPS

Rok	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba rodzin ogółem	Z tego na wsi	Liczba osób w rodzinach
2017	107	72	71	230
2018	111	80	80	215
2019	90	67	67	173

Jak wynika z analizy liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia utrzymuje się na stałym poziomie – w granicach 100 osób. Podobnie wygląda sytuacja z liczbą rodzin, która też utrzymuje się w granicach powyżej 60 do 80 rodzin, oraz liczby osób w rodzinach, które otrzymują pomoc z Ośrodka Pomocy Społecznej utrzymuje się na stałym poziomie w granicach od 230 do 173 .

Kolejnym obszarem, który wymaga analizy dotyczy rodzin objętych pracą socjalną oraz liczby osób w tych rodzinach w latach 2017, 2018, 2019 przez pracowników socjalnych zatrudnionych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej.

Tab. 2 Rodziny objęte pracą socjalną w latach 2017-2019– Sprawozdanie MRPiPS

Rok	Liczba rodzin ogółem	Z tego na wsi	Liczba osób w rodzinach
2017	77	77	161
2018	59	59	122
2019	59	59	129

Analizując dane z tabeli powyżej można zauważyć, że sukcesywnie maleje lub jest na tym samym poziomie ilość rodzin oraz ilość osób w rodzinach objęta pracą socjalną. Pracą socjalną były objęte osoby i rodziny, w których występowały problemy rodzinne jak i społeczne, występowały konflikty między członkami rodziny jak i sąsiadami. Pracownicy socjalni jak i asystent rodziny pomagali w rozstrzygnięciu i zapobiegali ponownym konfliktom w rodzinach.

Tab.3 Praca socjalna prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny w latach 2017-2019 – Sprawozdanie MRPiPS

Rok	Liczba kontraktów socjalnych	Liczba osób objętych kontraktami socjalnymi
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0

Analizując dane z powyższej tabeli należy zauważyć, że nie była prowadzona praca socjalna w oparciu o zawierane kontrakty socjalne. Kontrakt socjalny jest to pisemna umowa pomiędzy osobą zgłaszającą się o pomoc społeczną a pracownikiem socjalnym. Umowa ta jest spisywana w celu rozwiązania trudnej sytuacji życiowej danej osoby, która zwróciła się o pomoc.

Na podstawie statystyk Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łubnicach dokonano analizy typów rodzin objętych pomocą społeczną w latach : 2017, 2018, 2019, co szczegółowo przedstawiają poniższej zastawienia w formie tabelarycznej.

Tab. 4 Typy rodzin objęte pomocą GOPS w latach 2017-2019 – Sprawozdanie MRPiPS

Typy rodzin objęte pomocą	2017	2018	2019
Rodziny ogółem	120	112	103
O liczbie osób 1	52	52	53
2	20	19	12
3	12	10	10
4	16	14	11
5	9	9	8
6 i więcej	11	8	9

Jak można zauważyć, liczba typów rodzin objętych pomocą społeczną w latach : 2017, 2018 i 2019 sukcesywnie z roku na rok maleje, jedynie co się utrzymuje na tej samej wielkości to korzystanie z pomocy społecznej przez rodziny jedno osobowe.

Kolejny obszar, który wymaga analizy dotyczy rodzin niepełnych objętych pomocą przez Ośrodek Pomocy Społecznej w latach ; 2017, 2018 i 2019. W tej tabeli są wyszczególnieni rodzice, którzy samotnie wychowują dzieci.

Tab.5 Rodziny niepełne objęte pomocą GOPS w latach 2017-2019 – Sprawozdanie MRPiPS

Typy rodzin objęte pomocą	2017	2018	2019
Rodziny niepełne ogółem	10	10	10
O liczbie dzieci 1	5	5	4
2	2	2	3
3	1	1	3
4 i więcej	2	2	0

Jak wynika z analizy tabeli powyższej, gdzie uwzględniono pomocą społeczną rodziny niepełne, można zauważyć, że w tej kwestii nie zmienia się ilość rodzin potrzebujących pomocy z Ośrodka Pomocy Społecznej. Analizując dogłębnie możemy stwierdzić, iż nie zmienia się ilość rodzin tylko ilość dzieci w rodzinach objętych pomocą.

Kolejny obszar, który wymaga analizy dotyczy rodzin emerytów i rencistów objętych pomocą przez Ośrodek Pomocy Społecznej w latach ; 2017, 2018 i 2019. W poniższej tabeli są ujęte typy rodzin emerytów i rencistów.

Tab.6 Rodziny emerytów i rencistów w latach 2017 – 2019 – Sprawozdanie MRPiPS

Typy rodzin objęte pomocą	2017	2018	2019
Rodziny emerytów i rencistów ogółem	20	30	24
O liczbie osób 1	12	19	18
2	7	9	4
3	0	0	0
4 i więcej	1	2	2

Jak wynika z analizy powyższej tabeli zauważyć można, że w kwestii udzielania pomocy społecznej dla rodzin emerytów i rencistów z roku na rok wzrasta lub też maleje. Największe zmiany zarówno w strukturze rodzin objętych pomocą, jak i liczbie rodzin można zauważyć przy jedno osobowej rodzinie jak i przy dwu osobowej rodzinie .

Kolejnym obszarem, który wymaga analizy dotyczy powodów trudnej sytuacji życiowej decydującej o przyznaniu pomocy społecznej, według danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach : 2017, 2018 i 2019. Dominującym i zarazem najczęściej powtarzającym się problemem są kolejno : ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie, niepełnosprawność, potrzeby ochrony macierzyństwa, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz alkoholizm. W tabeli poniżej zaprezentowano szczegółowe dane w tym zakresie.

Tab.6 Powody trudnej sytuacji życiowej decydującej o przyznaniu pomocy przez GOPS na terenie gminy w latach 2017-2019 – Sprawozdanie MRPiPS

Powód trudnej sytuacji życiowej	2017 Liczba rodzin- ogółem	2018 Liczba rodzin- ogółem	2019 Liczba rodzin -ogółem
ubóstwo	44	34	22
sieroctwo	0	0	0
bezdolność	0	0	0
potrzeba ochrony macierzyństwa	12	13	8
w tym wielodzietność	9	11	6
bezrobocie	21	14	13
niepełnosprawność	21	14	13
długotrwała lub ciężka choroba	26	36	22
bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	21	22	17

w tym rodziny niepełne	9	8	9
rodziny wielodzietne	4	4	4
przemoc w rodzinie	3	1	1
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0
alkoholizm	9	5	4
narkomania	0	0	0
trudności w przystosowaniu po wyjściu z zakładu karnego	0	0	0
trudności w integracji osób ,które uzyskały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0
zdarzenie losowe	2	1	0
sytuacja kryzysowa	1	0	1
klęska żywiołowa lub ekologiczna	3	0	0

Jak wynika z analizy tabeli choć głównym problemem jest ubóstwo to można zauważyć jego systematyczny spadek. Natomiast analizując powyższą tabelę można zauważyć wzrost udzielania pomocy z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Istotnym aspektem jest również bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Jedną z form wsparcia rodziny z dziećmi przeżywającej trudności tego typu jest pomoc ze strony asystenta rodziny. Jego działania są skierowane przede wszystkim na poprawę funkcjonowania rodziny pod kątem wypełniania ról opiekuńczych, wychowawczych w stosunku do dzieci. Praca z rodziną jest prowadzona przez asystenta rodziny przy ścisłej współpracy z pracownikiem socjalnym. Należy nadmienić, iż wspomniane powyżej problemy są jak już wspomniano problemami wiodącymi. Istnieją jeszcze inne problemy, z powodu których mieszkańcy są zmuszeni skorzystać z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej, zostały one również wzięte pod uwagę podczas analizy mieszkańców Gminy Łubnice.

Kolejną formą pomocy oferowaną rodzinom przeżywającym trudności w funkcjonowaniu jest przydzielenie asystenta rodziny. W przypadku pozyskania informacji przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, kierownik Ośrodka zleca przeprowadzenie wywiadu środowiskowego w tej rodzinie. Jeżeli rodzinny wywiad środowiskowy potwierdzi uzyskane informacje i występujące trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez rodzinę, Kierownik Ośrodka przydziela asystenta rodziny, który podejmuje pracę z tą rodziną. Poniższa tabela przedstawia liczę rodzin i liczbę dzieci w tych rodzinach, które korzystały z pomocy asystenta rodziny na przestrzeni trzech lat (2017, 2018 i 2019).

Tab.7 Liczba rodzin i dzieci objętych przez asystenta rodziny w latach 2017-2019

Rodzaj pomocy	2017	2018	2019
Rodziny	12	13	14
w tym ilość dzieci	29	28	28

Na przestrzeni przedstawionych lat dostrzec można zauważyć, że co roku przybywa jedna rodzina. Prawie wszystkie rodziny zmagają się z problemami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych zostały objęte pomocą asystenta po wcześniejszym wskazaniu przez pracownika socjalnego tylko w 3 przypadkach rodziny zostały wskazane przez Sąd do współpracy.

W roku 2019 odbyło się 6 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego , objętych procedurą „Niebieskiej Karty ” było 5 rodzin w tym nowo założonych „ Niebieskich Kart ” w 2019 roku były 4.

W celu zapobiegania umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej i wzmocnieniu rodziny w wypełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych zachodzi konieczność udzielenia daleko idącego wsparcia tym rodzinom, w związku z tym został opracowany Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020 – 2022. Umieszczenie dziecka w formach pieczy zastępczej ma być ostateczną, po wykorzystaniu przez gminę wszystkich możliwych form wsparcia rodziny.

IV. Cel główny.

WSPIERANIE RODZIN PRZEŻYWAJĄCYCH TRUDNOŚCI W WYPEŁNIANIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO- WYCHOWAWCZYCH W PROCESIE PRZYWRACANIA ICH ZDOLNOŚCI DO PRAWIDŁOWEGO FUNKCJONOWANIA.

V. Cele szczegółowe.

1. Diagnozowanie i analiza przyczyn kryzysów rodzinnych poprzez pracę socjalną i badania specjalistyczne.
2. Pomoc rodzinom w przezwyciężaniu problemów związanych z nieprawidłowym funkcjonowaniem poprzez wzmocnianie roli i funkcji rodziny.
3. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny poprzez zapewnienie jej specjalistycznego poradnictwa i wsparcia.
4. Pomoc w integracji rodziny poprzez niwelowanie barier uniemożliwiających prawidłowe relacje między członkami rodziny oraz rozwiązywanie sytuacji konfliktowych w rodzinach.
5. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin poprzez aktywne angażowanie ich w działania ukierunkowane na poprawę swojej sytuacji bytowej.
6. Dążenie do reintegracji rodziny- poprzez poprawę sytuacji rodzinnej umożliwiającej powrót dziecka do rodziny naturalnej i do aktywnego uczestnictwa w życiu danego środowiska społecznego.

VI. Zakres realizacji działania

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dokonuje podziału kompetencji, działań i zadań pomiędzy samorządami: gminy, powiatu i samorządu wojewódzkiego, co przedstawia poniższa tabela:

Gmina	Powiat	Województwo
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Profilaktyka- wspieranie rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Piecza zastępcza i instytucjonalna ➤ Usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej ➤ Adopcje 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Asystent rodziny ➤ Placówki wsparcia dziennego ➤ Rodziny wspierające ➤ Inne podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka ➤ Placówki opiekuńczo-wychowawcze ➤ Usamodzielnienie ➤ Organizator rodzinnej pieczy zastępczej (koordynator) ➤ Rodziny pomocowe 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ośrodek adopcyjny ➤ Regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna ➤ Interwencyjny ośrodek preadopcyjnym

Wspieranie rodziny jest niezwykle angażującym procesem i wymaga podejścia interdyscyplinarnego, gdyż dotyczy wszystkich obszarów funkcjonowania rodziny. Obejmuje ono działania zorientowane na zabezpieczenie potrzeb członków rodziny, budowanie prawidłowych relacji i więzi między nimi, tworzenie pozytywnego środowiska wychowawczego dla dzieci, zapobieganie patologiom, podejmowanie interwencji w sytuacjach kryzysowych i działań naprawczych w rodzinie.

W gminie Łubnice zadania z zakresu wspierania rodziny realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach, któremu gmina zleciła to zadanie.

Działania dotyczące celu 1: Diagnozowanie i analiza przyczyn kryzysów rodzinnych poprzez pracę socjalną i badania specjalistyczne:

- wywiad środowiskowy w rodzinie przeżywającej trudności,
- praca socjalna polegająca na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, deficytów osobowościowych członków rodziny, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym,
- konsultacje ze specjalistami w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcjonalność rodziny.

Działania dotyczące celu 2: Pomoc rodzinom w przezwyciężaniu problemów związanych z nieprawidłowym funkcjonowaniem poprzez wzmacnianie roli i funkcji rodziny:

- promowanie korzystania ze środowiskowych form wsparcia rodziny.

Działania dotyczące celu 3: Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny poprzez zapewnienie jej specjalistycznego poradnictwa i wsparcia:

- zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności dostępu do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa (psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego),
- zapewnienie rodzinom dostępu do poradnictwa prawnego, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego,

- umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny, którego zadaniem jest organizowanie pracy z rodziną w miejscu zamieszkania bądź w miejscu wskazanym przez rodzinę, polegającej na:

- * opracowaniu i realizacji planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
- * opracowaniu, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej,
- * udzielaniu pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- * udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych,
- * udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych,
- * udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
- * wspieraniu aktywności społecznej rodzin,
- * motywowaniu członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- * udzielaniu pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- * podejmowaniu działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
- * prowadzeniu indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci,
- * prowadzeniu dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
- * dokonywaniu okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny Kierownikowi GOPS,
- * monitorowaniu funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną,
- * sporządzaniu, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach,
- * współpracy z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny,

- umożliwienie rodzinom przeżywającym trudności korzystania z pomocy rodzin wspierających, które przy wsparciu asystenta rodziny pomagają w opiece i wychowywaniu dzieci, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Działania dotyczące celu 4: Pomocy w integracji rodziny poprzez niwelowanie barier uniemożliwiających prawidłowe relacje między członkami rodziny oraz rozwiązywanie sytuacji konfliktowych w rodzinach:

- zapewnienie członkom rodziny możliwości korzystania z pomocy specjalistów, terapii w różnorodnych zakresach dysfunkcji, (terapię indywidualne, grupowe),
- organizowanie mediacji jako formy metody pomocy w rozwiązywania konfliktów rodzinnych.

Działania dotyczące celu 5: Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin poprzez aktywne angażowanie ich w działania ukierunkowane na poprawę swojej sytuacji bytowej:

- motywowanie członków rodziny do podjęcia działań na rzecz ograniczenia, bądź niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień
  - współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktem Konsultacyjnym, podjęcie terapii dla sprawców przemocy – współpraca z policją i Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy, itp.

- angażowanie rodzin do udziału w projektach, szkoleniach, warsztatach kształtujących umiejętności planowania swojej przyszłości zawodowej i osobistej oraz motywujących do podjęcia pracy, w oparciu o własne zasoby,

- organizowanie specjalistycznego wsparcia dla rodziców obejmującego kształtowanie i rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych i społecznych w celu wzmocnienia poczucia odpowiedzialności za własną sytuację życiową, los dzieci, adekwatne spostrzeganie swoich problemów oraz zmianę stylu wychowania dzieci, dostarczanie wiedzy na temat prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich,

- zapewnienie dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych bezpłatnej opieki i wychowania w placówce wsparcia dziennego - świetlicach prowadzonych przez gminę Łubnice. Placówki te zapewniają dzieciom: opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę, zajęcia sportowe, rozwijanie zainteresowań.

Działania dotyczące celu 6: Dążenie do reintegracji rodziny- poprzez poprawę sytuacji rodzinnej umożliwiającej powrót dziecka do rodziny naturalnej i do aktywnego uczestnictwa w życiu danego środowiska społecznego.

- świadczenie pomocy rodzinom przeżywającym trudności w wychowywaniu i opiece nad dziećmi w przezwycięzeniu problemów życiowych stanowiących przyczynę umieszczenia dziecka poza rodziną,

- pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowywaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej, przywracanie prawidłowego funkcjonowania rodzin, poprzez wsparcie asystenta rodziny

- współpraca z podmiotami, instytucjami działającymi w środowisku lokalnym w tym w szczególności z pomocą społeczną, szkołami, policją placówkami służby zdrowia, sądami, w celu poprawy sytuacji rodzinnej pod względem zdrowotnym, materialnym i społecznym.

Zadania gminy w zakresie wspierania rodziny obejmują ponadto:

- realizację rządowych programów z zakresu wspierania rodziny,

- monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej zamieszkałych na terenie gminy,

- Zgodnie z art. 191, w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka- w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka- w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka- w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

VII. Zakładane rezultaty realizacji programu :

- wzrost umiejętności opiekuńczo- wychowawczych w rodzinach,

- poprawa i wzrost jakości w zakresie funkcjonowania rodziny,

- zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej,

- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,

- umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,
- rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny.

VIII. Adresaci.

Adresatami programu są :

- Rodziny, w tym niewydolne wychowawczo, niezaradne życiowo,
- Rodziny dotknięte przemocą,
- Rodziny z problemem długotrwałej choroby i niepełnosprawności,
- Dzieci i młodzież zagrożona niedostosowaniem społecznym,
- Rodziny żyjące w ubóstwie, również dotknięte bezrobociem.

Program ten skierowany jest przede wszystkim do wszystkich rodzin z terenu gminy Łubnice wychowujących dzieci. Szczególną opieką będą objęte rodziny, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej, a ich dzieci zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej. Ponadto program adresowany jest również do rodzin, którym Sąd ograniczył władzę rodzicielską lub zostały pozbawione władzy rodzicielskiej, ale także dla tych rodzin, których dzieci przebywają już w pieczy zastępczej. Realizacja programu polegać będzie na współdziałaniu w koalicji z partnerami lokalnymi, tj. instytucjami państwowymi samorządowymi, służbami zdrowia oraz innymi podmiotami, które specjalizują się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny. Dzięki podejmowanym wspólnym działaniom dopracowane zostaną odpowiednie warunki dla wszechstronnej i skutecznej pomocy danej rodzinie.

IX. Realizator programu.

Realizatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach w partnerstwie z:

- Gminą Łubnice,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie,
- Komendą Powiatową Policji w Wieruszowie,
- Placówkami oświatowymi ,
- Sądem Rejonowym w Wieluniu,
- Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Wieruszowie,
- Powiatowym Urzędem Pracy w Wieruszowie,
- Kuratorami Sądowymi,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym,
- Punktem Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Wieruszowie.

X. Źródła finansowania.

W realizacji działań programowych stosowane będą mechanizmy finansowe pozwalające na jak najskuteczniejsze i najpełniejsze wykonywanie założonych celów. Szczególnie znaczenie ma tu montaż finansowy, który pozwala na zaangażowanie środków pochodzących z różnych źródeł:

- 1) budżet gminy Łubnice,
- 2) innych funduszy zewnętrznych tj. programów i konkursów (m.in. programy rządowe, zgodnie z art. 197 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej istnieje możliwość otrzymania dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadań

własnych z zakresu realizacji zadań wpierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej. Trudno tu jednak wskazać kwoty środków finansowych związanych z realizacją Programu, gdyż są one ze wszystkich wymienionych źródeł przyznawane corocznie i w różnej wysokości. Planowanie wydatków może być dokonywane corocznie, po uzyskaniu informacji o wielkości środków przyznanych na dany rok i przyjęte uchwałą Rady Gminy.

XI. Monitoring oraz ewaluacja.

Nieodzownym elementem towarzyszącym wdrażaniu Programu jest jego monitorowanie i ocena realizacji. Monitoring programu umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie bieżących działań korygujących. Uzyskane informacje pozwalają na planowanie działań i rozwijanie Programu. Ocena poszczególnych działań odbywać się będzie na podstawie corocznej analizy realizacji założeń Programu. Ocena, która zostanie przeprowadzona po zakończeniu realizacji Programu, pozwoli określić wszystkie uzyskane efekty oraz wskazać, które ułatwiły bądź utrudniały jego realizację.

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach. Monitorowanie odbywać się będzie na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań, poprzez gromadzenie danych i informacji w zakresie opisanych działań.

Nadzór nad realizacją programu, podejmowanie działań zmierzających do osiągnięcia zamierzonego w programie celu pozwoli na opracowanie kolejnych działań profilaktycznych na następne lata a także będzie podstawą do oceny ich skuteczności

Zadania, działania i cele w zakresie wspierania rodziny będą odpowiadać na bieżące potrzeby mieszkańców Gminy Łubnice.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach sporządza sprawozdania rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny oraz przekazuje je wojewodzie w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach będzie przedstawiał Radzie Gminy w Łubnicach sprawozdanie z realizacji Programu do 31 marca każdego roku.

XII. Podsumowanie programu.

Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka. Podejmowanie wszelkich działań profilaktycznych, których nastawienie jest na stworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny w środowisku i jej prawidłowe funkcjonowanie. Promować działania profilaktyczne mające na celu wspieranie rodzin niewydolnych w opiece nad dziećmi.

Aby podolać temu wyzwaniu niezbędna jest więc ścisła współpraca pomiędzy instytucjami oraz wypracowanie sprawnego i efektywnego systemu działań wpływających na poprawę sytuacji dziecka i rodziny. Tak rozumiany program może stanowić pełne, kompleksowe ujęcie systemu wsparcia dziecka i rodziny.

Przewodniczący Rady Gminy
w Łubnicach

Marlan Baniak

